

# SFOGs vår kurser 2018

**OBS! Nytt anmälningförfarande!**

Nu anmäler du dig till en kurs i taget via anmälningsslänk under varje rubrik. Du kan anmäla dig till flera kurser. Anmälan för varje kurs är bindande. Om kursen är fulltecknat kan anmälan inte genomföras. Du kan då anmäla dig till annan kurs.

Vid frågor kontakta kansliet: [kansliet@sfog.se](mailto:kansliet@sfog.se)

## 1. Obstetriskt Doppler Ultraljud

[Anmäl dig här](#)

**Kursledare:** Överläkare Jana Brodzki

**Föreläsare:** Prof. Karel Marsál, Prof. Saemundur Gudmundsson, Ing. Per-Åke Olofsson, öl Jana Brodzki, öl Gisela Ghosh, biomed analytiker Ann Thuring Jönsson

**Tid:** 29 – 31 januari (mån – ons v 5) 2018

**Kursort:** Skånes Universitetssjukhus i Malmö

**Avsedd för:** 24 läkare och barnmorskor

**Program:** Föreläsningar om fysik och teknik samt biologiska effekter av ultraljud.

Information om vågformsanalys samt felkällor vid Dopplerregistrering.

Undersökning av arteria umbilicalis och arteria uterina.

Redistribution av fetal cirkulation vid syrebrist.

Intrakardiell samt venös Doppler.

Color och power Doppler. Klinisk applikation.

Falldiskussioner.

Sex timmar praktisk träning i små grupper.

**Mål med kursen:** Registrera uteroplacentärt och fetalt blodflöde samt kunskap om handläggning utifrån resultaten.

**Kursavgift:** 7 700 kr (exklusive moms) + 1 000 kr SFOG avgift

**Kontaktperson:** [jana.brodzki@med.lu.se](mailto:jana.brodzki@med.lu.se)

## 2. Gynekologisk Tumörkirurgi – INSTÄLLD!

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Pernilla Dahm-Kähler och Åsa Åkesson

**Kurstid:** 23-25 jan 2018 tis-tors v 4

**Kursort:** Kvinnokliniken Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg

**Avsedd för:** 30 specialister i obstetrik och gynekologi (vi riktar oss både till dig som är nybliven specialist och kanske på väg att börja arbeta med gynekologisk cancer och till dig som har arbetat längre och vill friska upp kunskaperna inom gynekologisk cancer)

**Program:** Kursen innehåller en bred genomgång av utredning, diagnostik och behandling av ovarialcancer, corpuscancer, cervixcancer och vulvacancer utifrån gällande vårdprogram. Aktuella frågeställningar inom det gynekologiska cancerområdet belyses. Vi går igenom bl.a. kirurgisk radikalitet, robotassisterad kirurgi, sentinelnode-teknik och fertilitetsbevarande behandlingar vid gynekologisk cancer. Kursens upplägg är föreläsningar med diskussioner varvat med live-operationer via storbildsöverföring från operationssal.

**Mål:** Efter genomgången kurs ska deltagarna kunna redogöra för utredning, diagnostik och kirurgisk behandling av de gynekologiska cancerformerna

**Kursavgift:** 7 000 kr exkl moms

**Kontaktperson:** Åsa Åkesson: [asa.e.akesson@vgregion.se](mailto:asa.e.akesson@vgregion.se)

### 3. Påbyggnadskurs Obstetriskt Ultraljud (RUL)

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Med Dr Eva Bergman, Med Dr Ajlana M-Lutvica  
Akademiska sjukhuset, Uppsala

**Tid:** 12-16 mars, 2018 (mån-fre v 11)

**Kursort:** Akademiska sjukhuset, Uppsala

**Avsedd för:** 24 specialister inom obstetrik och gynekologi och barnmorskor som arbetar med rutinultraljud.

**Program:** Kursen är påbyggnadskurs för läkare och barnmorskor som arbetar eller ska arbeta med obstetrisk ultraljudsdiagnostik. Kursen innehåller både teoretiska och praktiska moment och avslutas med teoretisk examination. Dessutom planeras praktisk examination cirka 6 månader efter kursens avslutande, vilket medför examinationsbevis att utföra ultraljudsundersökning under graviditet.

**Mål:** Kursen belyser ultraljudsfysik, teknik, säkerhet, biologiska effekter av ultraljud och apparatkännedom. Kursen ger kunskaper om undersökningsteknik och normal fosteranatomi. Ultraljudets plats i graviditetsövervakning kommer att belysas i form av fetometri, biofysisk profil och flödesmätning med dopplerteknik. Orientering kring invasiva ingrepp som amniocentes, chorionvillibiopsi och chordocentes samt handläggning av vanliga fostermissbildningar. Etiska aspekter på ultraljudsdiagnostik kommer att belysas. Typiska patologiska fynd samt placentopatologi kommer att demonstreras och diskuteras.

**Kursavgift:** 13 500 kr exkl moms, inkluderar avgift för examen

**Kontaktperson:** Maria Olsson, Kurssekreterare, e-mail: [maria.olsson@akademiska.se](mailto:maria.olsson@akademiska.se)

### 4. Gynekologisk onkologi

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Miriam Mints, Sonia Andersson, Stockholm

**Kurstid:** första alternativet: v 11 (14-16 mars 2018)

**Kursort:** Stockholm

**Avsedd för:** 30 gynekologer.

**Program:** Tumörbiologi. Gynekologiska tumörer (vulva-, vagina-, cervix-, uterus- och ovarial- cancer): principer för utredning, behandling och uppföljning. Diagnostiska metoder vid gynekologisk cancer.

IOTA workshop och certifiering ingår som del i kursen. Kursen kommer att integrera delar kring bröstcancer och ärftliga cancersyndrom, även om fokus ligger på gynekologisk cancer. Stor del av kursen kommer att bedrivas i seminarieform med diskussioner utifrån kliniska fall.

**Examination:** sker kontinuerligt genom falldiskussioner samt IOTA certification test

**Mål:** Efter genomgången kurs ska deltagarna kunna förstå bakomliggande orsaker till gynekologiska tumörsjukdomar. Deltagarna ska förstå principer hur, när och vilka metoder som kan tillämpas för utredning, behandling och uppföljning av patienter med olika former av gynekologisk cancer. Deltagarna ska praktiskt kunna utföra utredning, föreslå behandling och uppföljning av kvinnor med olika gynekologiska tumörformer.

**Kursavgift:** 12 500 SEK exklusive moms. (I priset ingår frukost, lunch och en middag.)

**Kontaktperson:** [miriam.mints@telia.com](mailto:miriam.mints@telia.com)

## 5. Körkortskurs i laparoskopisk kirurgi för bakjourer

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Maria Forslund, Ylva Strandberg

**Kurstid:** 19 – 21 mars 2018

**Kursort:** Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Enheten för Gynekologi, Göteborg

**Avsedd för:** Specialister i gynekologi och obstetrik, max 8 kursdeltagare.

**Program:**

Denna kurs riktar sig till specialister i gynekologi och obstetrik, som inte utför så många laparoskopier i kliniken och som behöver träna praktiskt (i simulator) för att bättre klara detta som bakjourer och handledare till yngre kollegor.

Laparoskopi medför stora risker för patienten om felaktig operationsteknik används. Operatören bör därför skaffa sig en teoretisk kunskapsnivå samt en validerad färdighetsnivå avseende instrumenthantering.

"Körkortet" är baserat på vad vana laparoskopiska kirurger har presterat i specificerade övningar. För att ge eleverna möjlighet att nå upp till denna nivå används främst övningar i laparoskopisk simulator.

Kursen syftar även till att ge grundläggande kunskap i hur en laparoskopistapel fungerar, olika sätt att anlägga pneumoperitoneum, hur vanliga komplikationer kan uppstå, upptäckas och åtgärdas samt hur några utvalda laparoskopiska gynekologiska typoperationer kan utföras.

*Följande kursmoment ingår:* Träning i laparoskopisimulator. Certifieringsprov i laparoskopisimulator.

Liveoperationer som visar laparoskopisk teknik vid gynekologiska typingrepp. Träning i laparoskopibox. Strukturerad genomgång av laparoskopistapel. Föreläsningar.

**Examination:** Närvaro och aktiv medverkan berättigar till kursintyg. För att få körkort krävs godkänt resultat i laparoskopisimulaton.

**Mål:** Ge grundläggande kunskaper i laparoskopisk kirurgisk teknik samt möjlighet att få "Körkort i laparoskopi".

**Kursavgift:** 9 050 SEK inkl moms och adm avg (7 240 SEK exkl moms)

**Kontaktperson:** [maria.forslund@vgregion.se](mailto:maria.forslund@vgregion.se)

## 6. Förlossningsskador: diagnostik och behandling

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Med Dr Riffat Cheema Med Dr Ligita Jokubkiene

**Kurstid:** 22-23 mars 2018

**Kursort och plats:** Kvinnokliniken, Aulan, plan 3, Jan Waldenströmsgata 47, Malmö, Skånes Universitetssjukhus

**Avsedd för:** Specialister i obstetrik och gynekologi

**Antal deltagare:** 70

**Program:** Teoretiska föreläsningar (bäckenbottensanatom i innan och efter förlossningsskador, bäckenbottensfysiologi och funktion, utredning och åtgärd av förlossningsskador och sena komplikationer), ultraljudsundersökning av normal bäckenbottensanatom i, ultraljudsdiagnostik av förlossningsskador, rikligt bildmaterial, fall presentationer mm.

**Examination:** Skriftlig examination sker i slutet av kursen.

**Mål:** Efter genomgången kurs skall deltagarna kunna bakgrund till bäckenbottensanatom i, diagnostik och åtgärd av förlossningsskador och utredning samt åtgärd av sena komplikationer

**Kursavgift:** 7 000 SEK ex moms (6000 SEK kursavgift + 1000 SEK SFOG avgift)

## 7. Fortbildningskurs i diagnostisk och operativ hysteroskopi

**CME 16**

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Doc/ Specialistläkare Arne Rådestad, Specialistläkare Katarina Englund, Specialistläkare Ulf Tungården

**Kurstid:** 26-27 mars 2018 (mån-tis v.13)

**Kursort:** Nacka sjukhus (10 km från Stockholm C)

**Mål och innehåll:** Praktiskt inriktad kurs med individuell "hands on"- handledning i grupp med högst 3 deltagare. Indikationer och operationsteknik vid polyp- myom och endometriresektion samt vid infertilitetsproblem.

**Avsedd för:** 6-9 specialister i ob/gyn. Handledningen anpassas efter tidigare erfarenheter av hysteroskopi.

Dag 1 Föreläsningar, demonstrationer och övningar med instrument.

Dag 2. Handledda operationer på 3 operationssalar (ca.7 op/sal)

**Kursavgift:** 9 000 SEK exkl moms, lunchmåltider och kaffe ingår i kursavgiften.

**Kontaktperson:** [arne.radestad@aleris.se](mailto:arne.radestad@aleris.se)

## 8. Påbyggnadskurs i gynekologiskt ultraljud

[Anmäl dig här](#)

International Society of Ultrasound in Obstetrics and Gynecology  
(ISUOG) approved

**Kursledning:** Professor Lil Valentin,  
Docent Povilas Sladkevicius  
Med Dr Ligita Jokubkiene

**Kurstid:** v. 15 9-13 april (måndag till fredag) 2018 OBS! Kursen slutar kl 17 på fredagen!

**Kursort och plats:** Malmö, Skånes Universitetssjukhus, Medicinsk forskningscentrum (MFC), Jan Waldenströms gata 5

**Avsedd för:** Specialister i obstetrik och gynekologi med goda basala kunskaper i gynekologisk ultraljudsdiagnostik.

**Antal deltagare:** 75

**Program:** Rikligt bildmaterial, många videodemonstrationer, fallpresentationer, interaktiva sessioner. Teoretiska föreläsningar (ultraljudsfysik, ultraljudsundersökningsteknik, optimering av bild, diagnostik av adnexresistenser, utredning av kvinnor med blödningsrubbnings, ultraljudets roll vid handläggning av kvinnor med bäckensmärta, ultraljudsdiagnostik av djup infiltrerande endometrios, handläggning av icke symptomgivande adnexresistenser och endometriepatologi, ultraljudsdiagnostik av uterusmissbildningar, screening för endometrie- och äggstockscancer, komplikationer i tidig graviditet, mm). "Live scan" av patienter med uteruspatologi, avancerad endometrios, ovarialförändringar, mm. Möjlighet till IOTA (International Ovarian Tumor Analysis) certifiering. MUSA, IETA, IDEA terminologi.

**Examination:** Skriftlig examination sker i slutet av kursen. Möjlighet till IOTA (International Ovarian Tumor Analysis) certifiering

**Mål:** Efter genomgången kurs skall deltagarna kunna använda gynekologisk ultraljudsdiagnostik på ett optimalt sätt i kliniken

**Kursavgift:** 12 500 SEK inklusive moms (10 000 SEK + moms 2 500 SEK)

**Kontaktperson och anmälan:** [dana.sladkeviciene@med.lu.se](mailto:dana.sladkeviciene@med.lu.se)

**Obs:** kursen ges på engelska (internationell kurs)

## 9. Hysteroskopi i Lidköping (tidigare legat i Skövde)

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Per-Göran Larsson, Maria Widmark, Emelie Ottosson, Åse Frisk, Rose-Marie Wallhagen, Pasi Bauer och Svein-Erik Tronstad,

**Kurstid:** 18-20 april 2018 ons - fre v 16

**Kursort:** Skaraborgs sjukhus Lidköping.

**Avsedd för:** 12 specialister i obstetrik och gynekologi.

**Program:** Huvudvikten lagd vid praktisk träning och "hands-on" demonstrationsoperationer. 25 patientoperationer planeras. Korta föreläsningar om teknik, instrument, indikationer, komplikationer och utvecklingsaspekter inleder kursen på onsdag fm. Resten av kursen är sedan praktisk. Bipolär teknik används. Kursdeltagarna får aktivt vara med "hands-on" vid såväl diagnostik som mera avancerad operativ hysteroskopi - extirpationer/resektioner av polyper, myom, septa, adherenser, endometriresektioner (TCRE) och Novasure behandling vid menorrhagi. Genomgång av allehanda instrument och diatermi. Handledt träning på "hysteroscopic trainer". Kursen har fått goda vitsord av tidigare deltagare. Kursen har tidigare varit förlagd i Skövde men anordnas sedan några år i Lidköping då vi är en och samma klinik och alla polikliniska operationerna görs numera i Lidköping. Socialt är både onsdagens och torsdagens kvälls aktiviteter inplanerade.

**Mål:** Efter genomgången kurs ska deltagarna vara förtrogna med skilda praktiska aspekter som indikationer, teknik, klinisk bild och komplikationer vid hysteroskopi samt att självständigt kunna utföra både diagnostisk och operativ hysteroskopi på ett säkert sätt

**Kursavgift:** 6 640 SEK exkl. moms

**Kontaktperson:** p-g.larsson@vgregion.se, tel 0500 - 43 10 00, 0702-459820

## 10. Säkerhet och komplikationer vid gynekologisk kirurgi

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Pietro Gambadauro

**Kurstid:** 2-4 maj 2018, ons-fre v18

**Kursort:** Stockholmsområdet

**Avsedd för:** 24 gynekologer med intresse för kirurgi och patientsäkerhet.

**Program:** föreläsningar, grupparbete, diskussioner och reflektioner om olika aspekter och perspektiv av kirurgisk säkerhet. Mänskliga faktorn (träning, kompetens, team, ledarskap). Patientinformation. Kirurgisk anatomi. Operationssalen och utrustning. Komplikationer i olika kirurgiska ingrepp.

Workshop i endoskopiska färdigheter resp. kommunikation.

**Examination:** Kontinuerligt genom interaktiva övningar/diskussion/test.

**Mål:** Att, från olika perspektiv, kunna analysera kirurgiska komplikationer samt utvärdera säkerhetsstrategier vid gynekologisk kirurgi.

**Kursavgift:** 9 000kr ex moms (25% moms tillkommer)

**Kontakt:** [gynkurs@reproductivesurgery.net](mailto:gynkurs@reproductivesurgery.net) ; [pietro.gambadauro@ki.se](mailto:pietro.gambadauro@ki.se)

Webb: [www.reproductivesurgery.net/kurs](http://www.reproductivesurgery.net/kurs); följ oss på Twitter [@gynkurs](https://twitter.com/gynkurs) !

## 11. Kurs i praktisk kolposkopi

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Miriam Mints, Sonia Andersson, Stockholm

**Kurstid:** första alternativet: v 20 (16–18 maj 2018)

**Kursort:** Stockholm

**Avsedd för:** 30 gynekologer

**Program:** CIN ur cytologisk och patologisk synpunkt. Principer för utredning, behandling och uppföljning av patienter med cervixdysplasi.

Adenocarcinom i cervix.

Tyngdpunkten av kursen ligger på bedömning av kolposkopibilder, falldiskussioner.

Konisering med LETZ-elektrod.

**Examination:** sker kontinuerligt genom falldiskussioner och i samband med praktiska övningar.

**Mål:** Efter genomgången kurs ska deltagarna kunna förstå bakomliggande orsaker till cervix dysplasier. Deltagarna ska förstå principer och praktiskt kunna utföra utredning och föreslå behandling av kvinnor med cervixdysplasier.

**Efter godkänd kurs deltagarna kommer erhålla intyg både från SFOG och från EFC (European Federation for Colposcopy and Pathology of the lower genital tract)**

**Kursavgift:** 12 500 SEK exklusive moms. (I priset ingår frukost, lunch och en middag.)

**Kontaktperson:** [miriam.mints@telia.com](mailto:miriam.mints@telia.com)

## 12. SFOG- kurs i vulvovaginala sjukdomar

[Anmäl dig här](#)

**Kursansvarig:** Nina Bohm-Starke, Danderyds sjukhus

**Kursort:** Knivsta, Noors Slott ([www.noorslott.se](http://www.noorslott.se))

**Kurstid:** 21-23 maj 2018, mån – ons v.21

**Avsedd för:** I första hand för 30 specialister i obstetrik & gynekologi eller dermatologi & venerologi

**Program:** Föreläsningar med bl.a. dermatolog Fiona Lewis från England och flera medlemmar från Vulv-ARG. Mycket bildmaterial, diskussioner och case-metodik ingår. Basfakta om normal vulva, och undersökningsteknik. Diagnos och handläggande av:

- Dermatoser i vulva/vagina (lichen sclerosus, lichen planus, eksem, psoriasis)
- Sår och infektioner i vulva/vagina (candida, herpes, kondylom)
- Precancerösa förändringar och cancer i vulva
- Smärta i vulva/vestibulum (vestibulit, vaginism, vulvadyseseesi). Etiologi, smärtmekanismer, behandling.
- Psykologiska och sexologiska aspekter på långvariga vulvabesvär inklusive smärta och cancer.

**Mål:** Efter genomgången kurs skall man:

- Kunna utreda och behandla de vanligaste dermatoserna som drabbar vulva samt veta vilka fall som bör remitteras vidare till vulvaspecialist.
- Kunna utreda olika manifestationer av sår i vulva samt basal behandling.
- Kunna utreda och behandla komplicerade svampinfektioner och vulvovaginit.
- Känna igen tecken på precancerösa förändringar i vulva och veta hur dessa skall utredas och behandlas.
- Kunna utredning och omhändertagande av patienter med långdragna smärttillstånd i vulva.
- Ha god kännedom om de psykosexuella konsekvenser som långdragna smärttillstånd och cancer i vulva leder till.

**Kursavgift:** 9 500 kr exkl moms. Kostnad för och logi och middagar tillkommer.

CME: poäng: 24

**Kontaktpersoner:** Nina Bohm-Starke, KK, Danderyds sjukhus, [nina.bohm-starke@ds.se](mailto:nina.bohm-starke@ds.se)

Kristian Hagfors, [kristian.hagfors@ki.se](mailto:kristian.hagfors@ki.se)

Tel 08-123 555 000

## 13. Mindful Practice

**Erbjuds tillsammans med originalförfattarna**

[Anmäl dig här](#)

**Kursledning:** Ronald Epstein MD, Michael Krasner MD, Fred Marshall MD, Anamaria Whitmer Jacobsson specialistläkare Ob/Gyn, Peter Jacobsson leg. psykolog, leg psykoterapeut.

**Kurstid:** 15-18 maj, 2018

**Kursort:** Internatform på västkusten i havsmiljö.

**Avsedd för:** Specialistläkare, barnmorskor och psykologer via SFOG, läkare med barnmorska eller psykolog från samma klinik prioriteras, Internationella läkare och barnmorskor tillkommer. I mån av plats välkomnas även andra specialiteter.

**Kursspråk:** Engelska.

**Program:** 'Mindful Practice' är en upplevelsebaserad utbildning för läkare och andra vårdgivare; fokuserad på inre hållbarhet, kommunikation och patientsäkerhet. Modellen används i USA, Canada, Hong Kong, Spanien och Sverige.

JAMA 2009: <http://jama.jamanetwork.com/article.aspx?articleid=184621>

Utbildningen introducerar deltagaren till mindfulness och presenterar valda delar av den senaste forskningen. Åtta meditationsövningar lärs ut och tränas; andra komponenter är mindful dialogträning samt arbete i narrativ medicin och appreciative inquiry (AI) görs omväxlande i grupp eller individuellt. För mer omfattande information se: [www.claritatisab.com](http://www.claritatisab.com)

**Mål:** Att finna verktyg för ett hållbart arbetsliv. Att öka patientsäkerhet, förebygga utbrändhet samt öka empati och personlig tillfredsställelse. Att erbjuda ett forum för internationellt och nationellt kollegialt stöd och sammanhang.

**Kursavgift:** 8 840 SEK exkl moms. Resonabel internatkostnad tillkommer.

**Kontaktperson:** Ulla Arnbert [Ulla.arnbert@gmail.com](mailto:Ulla.arnbert@gmail.com)